

Bryssel, 15. marraskuuta 2024
(OR. en)

15563/24

SOC 830
EMPL 567
ECOFIN 1286

ILMOITUS

Lähettäjä:	Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Sosiaalisen lähentymisen kehysten arviointi, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön pilottihankkeena vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla – <i>Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean alustus</i>

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean yhteisessä kokouksessaan 14. marraskuuta 2024 laatima ilmoitus sosiaalisen lähentymisen kehysten arvioinnista, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön pilottihankkeena vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla.

Työllisyyskomitea

Sosiaalisen suojelun komitea

14. marraskuuta 2024

Sosiaalisen lähentymisen kehyksen arviointi, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön pilottihankkeena vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla

Ilmoitus TSTK-ministereille

1. Johdanto

Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea tekivät syys–marraskuussa 2024 arvioinnin sosiaalisen lähentymisen kehyksen ensimmäisestä täytäntöönpanosta. Komissio otti kehyksen käyttöön pilottihankkeena vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla. Arvioinnissa noudatettiin 11. maaliskuuta annetuissa *neuvoston päätelmissä ”Vuotuinen selvitys kestävästä kasvusta ja yhteinen työllisyysraportti 2024”*¹ työllisyyskomitealle ja sosiaalisen suojelun komitealle osoitettua kehotusta arvioida täytäntöönpanon vaikutusta, mukaan lukien kehyksen lisäarvo niiden toiminnalle ja vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla sekä mahdollinen hallinnollinen rasitus, ja tiedottamaan asiasta neuvostolle.

¹ [Neuvoston päätelmät vuotuisesta kestävästä kasvun selvityksestä 2023 ja yhteisestä työllisyysraportista](#), hyväksytty TSTK-neuvostossa 13. maaliskuuta 2023.

Sosiaalisen lähentymisen kehys toteutettiin erityisen työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean yhteisen työryhmän teknisen työn pohjalta. Työryhmä tarkasteli kehyksen mahdollista suunnitelmaa ja menetelmiä syyskuun 2022 ja toukokuun 2023 välisenä aikana, ja kehys pantiin täytäntöön pilottihankkeena.² Yleisesti ottaen tällainen suunnitelma koostuu kaksivaiheisesta analyysistä, jonka komissio tekee arvioidakseen ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvia riskejä ja haasteita jäsenvaltioissa. Sen tuloksia hyödynnetään työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean monenvälisissä seurantatoimissa, jotta saadaan aikaan yhteisymmärrys sosiaalisen lähentymisen tilasta unionissa ja tiedotetaan asiasta neuvostolle.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti sopivat EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudelleentarkastelun jälkeen ja rinnakkain vuoden 2024 ohjausjakson kanssa, että *sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvien riskien tunnistamista koskeva kehys* sisällytetään uuteen asetukseen (EU) 2024/1263 yhtenä komission käytettävissä olevista työllisyyden suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin seurantaan tarkoitetuista välineistä³. Pilottihankkeen arvioinnin aikana komissio ilmoitti, että se aikoo toteuttaa tämän määräyksen panemalla sosiaalisen lähentymisen kehyksen täytäntöön myös tulevilla ohjausjaksoilla ottaen samalla huomioon sen teknisiin ja rakenteellisiin ominaisuuksiin mahdollisesti tehtävät mukautukset, joista on keskusteltu työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean kanssa.

² Ks. [työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit sosiaalisen lähentymisen kehyksen sisällyttämisestä eurooppalaiseen ohjausjaksoon](#) ja niihin liittyvä [työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean työryhmän kertomus](#). Sosiaalisen lähentymisen kehyksen ominaispiirteistä keskusteltiin työryhmässä syyskuun 2022 ja toukokuun 2023 välisenä aikana. Työryhmä perustui valtuuskuntien vapaaehtoiseen osallistumiseen ja siihen kuului 21 jäsenvaltiota (BE, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, LT, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SK) ja komissio. Työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea hyväksyivät keskeiset viestit, jotka esiteltiin TSTK-neuvostolle 12. kesäkuuta 2023 edellä mainitun työryhmän tekemän työn pohjalta.

³ Ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2024/1263](#), annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta: 3 artiklan 3 kohdan b alakohta. Lisäksi johdanto-osan 8 kappaleessa todetaan, että ”[o]sana eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä toteutettavaa työllisyyden ja sosiaalisen kehityksen yhdenmennyttävää analyysiä komissio arvioi riskejä ylöspäin tapahtuvalle sosiaaliselle lähentymiselle jäsenvaltioissa ja seuraa edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanossa sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun ja sosiaalisen lähentymisen kehyksen periaatteiden pohjalta”.

2. Ensimmäisen vaiheen analyysi (marraskuu 2023 – maaliskuu 2024)

Sosiaalisen lähentymisen kehityksen ensimmäisen vaiheen analyysissä yhteiseen työllisyysraporttiin⁴ lisättiin uusi maakohtainen ulottuvuus, jotta voidaan tunnistaa ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen mahdollisesti kohdistuvat riskit jäsenvaltioissa. Tämä toteutettiin lisäämällä uusia maakohtaisia selvityksiä, jotka perustuivat sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun pääindikaattoreista tehtyihin päätelmiin. Jäsenvaltioiden luokituksissa oli mahdollisia riskejä, jos vähintään kuusi indikaattoria 16:sta johti ”*seurattaviin*” tai ”*kriittisiin*” tilanteisiin sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun ja niihin sovelletun yhteisessä työllisyysraportissa käytetyn liikennevalomenetelmän mukaisesti. Jos kahden peräkkäisen vuoden suuntaukset olivat negatiivisia, suoritettiin kaksinkertainen laskenta⁵.

Tämä ensimmäisen vaiheen analyysi täydensi työllisyyden suuntaviivojen seurantaa maakohtaisella painotuksella, ja sen tavoitteena oli ottaa huomioon sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvat riskit kaikkialla EU:ssa, jotta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteet voidaan panna täytäntöön; siitä huolimatta jotkin jäsenvaltiot suhtautuvat epäilevästi siihen, missä määrin se on konkreettisesti syventänyt yhteisen työllisyysraportin perinteistä sisältöä. Vaikka menetelmä kehitettiin työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean työryhmässä muun muassa suuntausten tunnistamisen parantamiseksi, on olemassa epäilyjä sen kyvystä ottaa kattavasti huomioon sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvat riskit, jotka liittyvät tiettyjen sosiaalisten indikaattoreiden ajantasaisuuteen sekä siihen, että sosiaali-indikaattoreiden tulostaulusta puuttuu joitakin asiaankuuluvia politiikanaloja. Koska analyysin suoritti komissio, se ei aiheuttanut jäsenvaltioille hallinnollista rasitusta.

⁴ Komissio hyväksyi [vuoden 2024 yhteisen työllisyysraportin](#) 21. marraskuuta 2023 ja neuvosto 11. maaliskuuta 2024 sen jälkeen, kun työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea olivat viimeistelleet sen.

⁵ Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean työryhmässä, joka tarkasteli sosiaalisen lähentymisen kehityksen suunnittelua vuosina 2022–2023, saavutetun teknisen kompromissin (ks. alaviite 2) mukaisesti yhteisen työllisyysraportin menetelmään liitettiin ensimmäisen vaiheen analyysia varten lisäkriteeri, jonka tarkoituksena oli antaa enemmän painoarvoa suuntausten ajalliselle kehitykselle. Jos jokin indikaattori osoitti sen yhteisen työllisyysraportin mukaisen luokituksen heikentyneen kahtena peräkkäisenä vuotena – esimerkiksi jos luokitus oli ”keskimääräinen” vuonna t, ”seurattava” vuonna t +1 ja ”kriittinen” vuonna t +2 – indikaattorille tehtiin kaksinkertainen laskenta.

Jatkossa menetelmässä olisi otettava huomioon sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun tulevat tarkistukset, tarvittaessa myös uudet indikaattorit, sekä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean ja niiden indikaattoriyöryhmien säännölliset arvioinnit, jotta voidaan parantaa sosiaaliseen lähentymiseen kohdistuvien riskien oikea-aikaista ja tehokasta havaitsemista. Tässä yhteydessä tapauskohtaiset keskustelut siitä, miten tiettyjä sosiaali-indikaattoreiden tulostauluun tällä hetkellä sisältyviä indikaattoreita tulkitaan politiikan huomioon ottamiseksi, lisäisivät jäsenvaltioiden sitoutumista analyysiin erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa on tarpeen ottaa huomioon joitakin olemassa olevia teknisiä rajoitteita.

3. Toisen vaiheen analyysi (huhtikuu–toukokuu 2024)

Toisen vaiheen analyysin tarkoituksena oli tarkastella perusteellisemmin ensimmäisessä vaiheessa nimettyjä jäsenvaltioita⁶. Komissio toteutti tämän analyysin laajemman määrällisen ja laadullisen näytön⁷ pohjalta arvioidakseen ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen haasteita ja niiden keskeisiä taustatekijöitä. Kunkin yksilöidyn jäsenvaltion osalta keskityttiin yksinomaan politiikan aloihin, joiden kohdalla havaittiin ensimmäisessä vaiheessa ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen mahdollisesti kohdistuvia riskejä. Joidenkin vuonna 2024 yksilöityjen seitsemän jäsenvaltion osalta komissio pystyi toisen vaiheen analyysin perusteella vahvistamaan, että ensimmäisessä vaiheessa tunnistetut riskit muodostivat yleisiä haasteita, kun taas toisten osalta kyseiset riskit voitiin poistaa tällaisen syvemmän analyysin avulla.⁸ Analyysi vaikutti vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson kevätpakettiin, ja seitsemää jäsenvaltiota koskevat keskeiset havainnot on otettu huomioon niiden vuoden 2024 maaportteissa sekä tarvittaessa komission ehdotuksissa maakohtaisiksi suosituksiksi.

⁶ Vuonna 2024 yksilöityjä seitsemää jäsenvaltiota koskeva toisen vaiheen analyysi julkaistiin 6. toukokuuta 2024 [komission yksiköiden valmisteluasiakirjana](#). Vuonna 2024 yksilöityjä seitsemää jäsenvaltiota kuultiin 9. huhtikuuta analyysia koskevista alustavista asiakirjaluonnoksista.

⁷ Tähän sisältyivät erityisesti kaikki indikaattorit, joista on tähän mennessä sovittu jäsenvaltioiden kanssa osana työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean kehittämää yhteistä arviointikehystä. Myös edistyminen työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien vuoden 2030 kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa otettiin huomioon.

⁸ Riippuen i) kunkin tarkastellun politiikan alan osalta kerätyn lisänäytön paljastamien yksittäisten haasteiden laajuudesta ja ii) jäsenvaltion toteuttamien tai suunnittelemien politiikkatoimien arvioinnista sekä siitä, katsottiinko niiden olevan riittäviä havaittujen haasteiden ratkaisemiseksi.

Aiempiin eurooppalaisiin ohjausjaksoihin verrattuna toisen vaiheen analyysillä pyrittiin tarjoamaan vahvempi perusta sosiaalisen lähentymisen suuntausten tutkimiselle erityisesti työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean monenvälisten seurantatoimien yhteydessä. Ensimmäisen vaiheen tavoin komissio on pyrkinyt minimoimaan jäsenvaltioille aiheutuvan hallinnollisen rasituksen. Komissio suoritti analyysin vuonna 2024, ja seitsemää asianomaista jäsenvaltiota pyydettiin tarkistamaan analyysia koskeva alustava asiakirjaluonnos. Asianomaiset jäsenvaltiot olisivat kuitenkin tarvinneet enemmän aikaa toisen vaiheen analyysin julkaisemisen ja sen komiteoissa tehtävän uudelleentarkastelun välille, jotta analyysin yhteistä omistajuutta olisi voitu tehostaa. Monenvälisestä näkökulmasta katsottuna toinen vaihe oli kaiken kaikkiaan arvokkain, sillä se tiedotti jäsenvaltioille joidenkin muiden jäsenvaltioiden kohtaamien haasteiden vakavuudesta ja niiden keskinäisistä yhteyksistä. Lisäarvon tuottamiseksi toisen vaiheen analyysin olisi jatkossakin oltava kattava ja moniulotteinen ja sen olisi katettava maalle annetuissa maakohtaisissa suosituksissa esitetyt prioriteetit. Kun otetaan huomioon sovellettu kohdennettu lähestymistapa, komission yksiköiden uudessa valmisteluasiakirjassa esitetystä erityistä huomiota vaativasta analyttisestä painopisteestä huolimatta ei aina ollut selvää, missä määrin toisen vaiheen analyysi auttoi tarkentamaan poliittista ohjausta maakohtaisia suosituksia koskevissa ehdotuksissa ja niihin liittyvissä myöhemmin ohjausjakson aikana julkaistuissa maaraporteissa.

Toisen vaiheen analyysin tavoitteiden saavuttamista edistäisi merkittävästi se, että komission yksiköiden valmisteluasiakirjan julkaisua aikaistettaisiin ja komission yksiköiden ja asianomaisten jäsenvaltioiden välistä vuoropuhelua syvennettäisiin. Jotta analyysi toimintapoliittisten haasteiden taustatekijöitä voitaisiin erottaa muista ohjausjakson asiakirjoista, siinä olisi otettava paremmin huomioon pitkän aikavälin suuntaukset sekä monialaiset ja alueelliset näkökohdat. Koska asiakirja on luonteeltaan vuotuinen, on tärkeää, että analyysin kuvailevat osat perustuvat tuoreimpiin saatavilla oleviin tietoihin (mukaan lukien kuukausittaiset tiedot) ja keskittyvät asiaankuuluviin päivityksiin, erityisesti politiikan täytäntöönpanon tuloksiin etenkin silloin, kun jäsenvaltiota analysoidaan toisessa vaiheessa peräkkäisinä vuosina.

4. Monenvälinen seuranta (toukokuu 2024)

Ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen haasteista, jotka yksilöitiin komission toisen vaiheen analyysissa, keskusteltiin osana työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean perinteisiä vuotuisia monenvälisiä seurantatoimia⁹. Kustakin seitsemästä analysoidusta jäsenvaltiosta keskusteltiin vuoden 2024 seurantasyklin aikana vain kerran käyttämällä 'maakohtaista lähestymistapaa' eli yksittäisenä maakohtaisena tarkasteluna, jossa keskityttiin sekä vuoden 2023 maakohtaisissa suosituksissa että sosiaalisen lähentymisen kehyksen toisen vaiheen analyysissa esiin tuotuihin haasteisiin. Tässä yhteydessä viimeksi mainittu laati kontekstuaalisen tarkastelun, jonka tarkoituksena oli ymmärtää haitallisia riskejä ja haasteita jäsenvaltioissa suosituksissa mainittuja erityiskysymyksiä laajemmin.

Tämän lähestymistavan ansiosta jäsenvaltiot pystyivät toisen vaiheen analyysissa valmistelevaan yhtä, vaikkakin hyvin kattavaa, myös raportointivaatimusten osalta tehtävää tarkastelua¹⁰; asianomaiset jäsenvaltiot kuitenkin ilmoittivat kokevansa hallinnollista rasitusta, sisältäen kansallisella tasolla tarvittavan merkittävän koordinoinnin, koska on tarpeen esittää useita toimintapoliittisia kysymyksiä koskevia tietoja ja kuulla lukuisia kansallisia politiikan asiantuntijoita. Sen sijaan niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät kuuluneet sosiaalisen lähentymisen kehyksen piiriin, ei ollut tältä osin merkittäviä eroja. Kun tarkastellaan varsinaista haasteita koskevaa keskustelua verrattuna yksittäisten maakohtaisten suositusten täytäntöönpanoon perustuvaan perinteiseen tarkasteluun, poliittisten kysymysten suurempi määrä rajoitti aikaa, joka on käytettävissä kattavaan monenväliseen keskusteluun.

⁹ Tällaisesta yhdistymisestä keskusteltiin ensimmäisen kerran helmikuun puolivälissä, jolloin komiteat sopivat käyttävänsä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean työryhmän vuonna 2023 määrittämiä kriteerejä sen varmistamiseksi, että monenvälisten seurantatarkastelujen kokonaismäärä ei kasva.

¹⁰ Maakohtaisen lähestymistavan omaksuminen tarkoittaa, että kustakin jäsenvaltiosta keskustellaan vain kerran yksittäisessä havaittuja haasteista koskevassa kattavassa tarkastelussa sen sijaan, että kustakin saadusta maakohtaisesta suosituksesta keskusteltaisiin useaan kertaan. Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean toisessa vaiheessa yhdessä järjestämien seitsemää jäsenvaltiota koskevien tarkastelujen lisäksi lähestymistapaa testattiin vuonna 2024 myös sosiaalisen suojelun komitean säännöllisissä tarkasteluissa, jotka koskivat muita jäsenvaltioita, jotka saivat vuonna 2023 vain maakohtaisia suosituksia ja joita ei nimetty sosiaalisen lähentymisen kehyksen puitteissa.

Vaikka jotkin jäsenvaltiot pitivät eri politiikanalojen välisen yhteistyön tiivistämistä hyödyllisenä pitkällä aikavälillä, vuonna 2024 vaadittu tiivis valmistelu viittaa siihen, että arviointien organisointia ja vaikuttavuutta on mahdollista parantaa. Koska hallinnollinen raskaus oli suurempi niille jäsenvaltioille, joiden oli raportoitava myös useiden maakohtaisten suositusten täytäntöönpanosta yksittäisen tarkastelun yhteydessä, on pohdittava, voitaisiinko komiteoiden vuotuisissa monenvälisissä seurantatoimissa tehdä kompromisseja arviointien intensiteetin ja tiheyden välillä. Organisatoristen näkökohtien lisäksi toisen vaiheen analyysin sisältävän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan julkaisemisen aikaistaminen antaisi jäsenvaltioille enemmän aikaa valmistautua tarkasteluihin.

5. Havaintojen poliittinen näkyvyys (kesä–heinäkuu 2024)

Vuoden 2024 eurooppalaisen ohjausjakson lopussa työllisyyskomitea ja sosiaalisen suojelun komitea hyväksyivät tarkastelujen pohjalta horisontaaliset ja maakohtaiset havainnot ja toimittivat ne neuvostolle, joka tiedottaa unionin sosiaalisen lähentymisen tilasta TSTK-neuvoston ministereille. Horisontaaliset havainnot esiteltiin ensimmäisen kerran työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean *sosiaalista lähentymistä unionissa koskevassa lausunnossa* kesäkuussa, minkä jälkeen ne sisällytettiin perinteiseen vuotuisen *eurooppalaisesta ohjausjaksosta annettuun horisontaaliseen lausuntoon*, jonka neuvosto hyväksyi viime heinäkuussa ja johon sisältyi myös maakohtaisia havaintoja koskeva liite.¹¹

¹¹ Horisontaaliset päätelmät esiteltiin ministereille alun perin 20. kesäkuuta 2024 annetussa [työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausunnossa sosiaalisesta lähentymisestä unionissa](#). Tämän jälkeen ne sisällytettiin vuotuisen [työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean lausuntoon eurooppalaisesta ohjausjaksosta 2024](#), jonka TSTK-neuvosto hyväksyi 16. heinäkuuta 2024. Maakohtaiset havainnot sisältyvät viimeksi mainittuun asiakirjaan [liitteenä 3](#).

Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean puheenjohtajat tiedottivat neuvostolle säännöllisesti sosiaalisen lähentymisen kehyksen pilottihankkeena toteutetusta täytäntöönpanosta ja hyväksyivät heinäkuussa sen horisontaaliset havainnot, mutta TSTK-neuvoston ministerit eivät käyneet asiasta poliittista keskustelua. Pilottivaiheessa neuvoston tekniset havainnot hyväksyttiin työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean vuotuisessa eurooppalaisesta ohjausjaksosta annetussa horisontaalisessa lausunnossa, mutta neuvostossa ei päästy yhteisymmärrykseen poliittisten päätelmien laatimisesta. Vuonna 2024 hankkeen pilottiluonne, toisen vaiheen analyysin uutuus ja asiaa koskevan poliittisen keskustelun puuttuminen heikensivät kehyksen vaikutusta eurooppalaisella ohjausjaksolla sekä mahdollisuutta välittää tiiviitä poliittisia viestejä sidosryhmille. Pilottivaiheen jälkeen voitaisiin harkita lisäpohdintoja siitä, miten näkyvyyttä voitaisiin lisätä.

6. Päätelmät

Sosiaalisen lähentymisen kehyksen pilottihankkeena vuoden 2024 eurooppalaisella ohjausjaksolla toteutetulla täytäntöönpanolla pyrittiin sosiaalisen lähentymisen suuntausten järjestelmällisempään seurantaan kaikkialla unionissa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden mukaisesti, mutta komiteat ovat edelleen eri mieltä siitä, missä määrin tämä on saavutettu, myös lisäarvon osalta. Kaksivaiheisen analyysin asianmukainen tarkentaminen voisi antaa syvempää tietoa EU:n tasolla tekijöistä, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden lyhyen ja pitkän aikavälin tuloksiin työllisyyden, osaamisen ja sosiaaliasioiden aloilla, mikä parantaisi sekä eurooppalaisen ohjausjakson analyttistä luonnetta ja monenvälistä ulottuvuutta että parantaisi asiaan liittyvän poliittisen ohjauksen merkityksellisyyttä EU:n tasolla. Jotkin jäsenvaltiot katsoivat, että sosiaalisen lähentymisen kehys, sellaisena kuin se on pantu täytäntöön vuoden 2024 ohjausjaksolla, on hyödyllinen, kun taas toiset suhtautuvat epäilevästi kehyksen lisäarvoon ja perimmäiseen tarkoitukseen aiempiin käytäntöihin verrattuna.

Vuonna 2024 kehys pantiin täytäntöön pilottihankkeena aiheuttamatta merkittävää hallinnollista rasitusta sen ensimmäisen ja toisen vaiheen aikana. Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean monenväliset seurantatoimet kuitenkin aiheuttivat jonkinlaista rasitusta, joka liittyy niiden seitsemän jäsenvaltion valmistelutoimiin ja osallistumiseen, joissa ylöspäin tapahtuvaan sosiaaliseen lähentymiseen todettiin kohdistuvan riskejä. Asiaan liittyvien jäsenvaltioiden osalta toisen vaiheen analyysi ja raportointi myös asiaankuuluvien maakohtaisten suositusten täytäntöönpanosta johtivat merkittäviin valmistelutoimiin. Toisaalta eräät jäsenvaltiot katsovat, että hallinnollista lisärasitusta olisi arvioitava suhteessa sosiaalisen tilanteen heikkenemisestä aiheutuviin vaikutuksiin, joita kehyksellä on tarkoitus ehkäistä. Kaiken kaikkiaan pilottihankkeen arviointi viittaa siihen, että kehyksen suunnittelua voidaan parantaa sen varmistamiseksi, että kehys on mahdollista panna tehokkaasti täytäntöön tulevilla ohjausjaksoilla, ja voidaan lisätä sen lisäarvoa mahdollisiin hallinnollisiin vaatimuksiin nähden. Vaikka eräät jäsenvaltiot katsovat kehyksen poliittisen näkyvyyden osalta, että neuvoston päätelmät, joissa tunnustetaan sosiaalisen lähentymisen kehyksen tulokset, voivat lisätä sosiaalisen ulottuvuuden poliittista näkyvyyttä eurooppalaisella ohjausjaksolla ja edistää työllisyys- ja sosiaalipoliittisten tulosten parantamista kansallisella ja EU:n tasolla, toiset katsovat, että kehyksen tulokset voidaan toimittaa neuvostolle vuotuisessa eurooppalaista ohjausjaksoa koskevassa horisontaalisessa lausunnossa.

Sosiaalisen lähentymisen kehyksen potentiaalin täysimääräinen hyödyntäminen myös lisäarvon osalta edellyttää, että komission olisi edellä esitetyn mukaisesti sekä työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean aktiivisella myötävaikutuksella harkittava mahdollisten mukautusten täytäntöönpanoa myös siksi, että se aikoo käyttää kehystä asetuksen (EU) 2024/1263 3 artiklan 3 kohdan b alakohdan toteuttamiseen. Lyhyellä aikavälillä komission yksiköiden valmisteluasiakirjan julkaisemisen aikaistaminen ja riskien ja suuntausten taustatekijöitä koskeva syvempi moniulotteinen analyysi sekä tehostettu vuoropuhelu asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa vahvistaisivat toisen vaiheen analyysin mahdollista yhteistä omistajuutta, auttaisivat parantamaan valmistautumista monenvälisten seurantatoimien arviointiin ja tukisivat sellaisten erityishaasteiden tunnistamista, joihin voitaisiin vastata maakohtaisilla suosituksilla. Pidemmällä aikavälillä ensimmäisen vaiheen analyysin menetelmien tarkistamisella ja nykyisen sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun puutteiden korjaamisella voidaan parantaa riskien varhaista tunnistamista ja lisätä jäsenvaltioiden sitoutumista, mikä edistää ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen yhteistä ymmärtämystä ja poliittista näkyvyyttä. Lopuksi on huomattava, että arviointi tehtiin pian pilottihankkeen jälkeen, minkä vuoksi kehystä, erityisesti sen lisäarvoa ja hallinnollista raskautta, oli vaikeaa arvioida täydellisesti ja keskustella sitä koskevista mukautusehdotuksista. Tätä varten voi olla aiheellista tehdä tilannekatsaus, kun täytäntöönpanoa on jatkunut joitakin vuosia.
